

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a členov senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a JUDr. Milana Moravu v právnej veci navrhovateľky **E. U.**, bytom v K., proti odporcovi **Obvodný pozemkový úrad Košice – okolie**, Popradská 78, Košice, *za účasti 1/ Slovenský pozemkový fond, Regionálny odbor, Letná 27, Košice, 2/ I. B., B., 3/ D. B., B., 4/ K. S., Š., 5/ JUDr. O. S., Š., 6/ JUDr. J. V., L.*, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutí odporcu č. 2010/00846-2-Kr z 23.8.2010, č. 2010/00846-4-Kr z 27.8.2010 a č. 2010/00846-6-Kr z 2.9.2010, na odvolanie navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 4Sp/13/2010-58 zo dňa 21. februára 2011, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 4Sp/13/2010-58 zo dňa 21.februára 2011 v časti, ktorou potvrdil rozhodnutia odporcu č. 2010/00846-4-Kr z 27.8.2010 a č. 2010/00846-6-Kr z 2.9.2010 **p o t v r d z u j e .**

Najvyšší súd Slovenskej republiky odvolacie konanie v časti týkajúcej sa rozhodnutia odporcu č. 2010/00846-2-Kr z 23.8.2010 **z a s t a v u j e .**

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

Odôvodnenie

Krajský súd v Košiciach rozsudkom č. 4Sp/13/2010-58 zo dňa 21.2.2011 potvrdil rozhodnutia Obvodného pozemkového úradu Košice – okolie č. 2010/00846-2-Kr z 23.8.2010, č. 2010/00846-4-Kr z 27.8.2010 a č. 2010/00846-6-Kr z 2.9.2010. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že správny orgán rozhodol podľa § 9 ods. 4 zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a k inému poľnohospodárskemu majetku v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o pôde“) a rozhodnutím č. 2010/00846-6-Kr z 2.9.2010 vyslovil, že navrhovateľka ako oprávnená osoba podľa § 4 ods. 2 zákona o pôde spĺňa podmienky reštitučného nároku uvedené v § 6 ods. 1 písm. n/ zákona o pôde k pozemku v k.ú. N. zapísanému v pozemnoknižnej zápisnici č. 707 ako časť parcely č. X. lúka vedenej na LV č. X. v k.ú. M. ako parc. C KN X. o výmere 51 m². Oprávnenej osobe nepriznal vlastnícke právo k uvedenému pozemku z dôvodu prekážky uvedenej v § 11 ods. 1 písm. d/ zákona o pôde a súčasne konštatoval, že nepriznaním uvedeného vlastníckeho práva k predmetnému pozemku nie je dotknuté právo oprávnenej osoby na náhradu podľa § 11 ods. 2 alebo § 16 zákona o pôde.

Rozhodnutím č. 2010/00846-4-Kr zo dňa 27.8.2010 odporca vyslovil, že navrhovateľka ako oprávnená osoba podľa § 4 ods. 2 spĺňa zákonné podmienky pre priznanie reštitučného nároku podľa § 6 ods. 1 písm. n/ zákona o pôde vo vzťahu k parc. C KN č. X. o výmere 51 m² zapísanej v LV č. X. k.ú. M., ktorá bola vytvorená z parcely č. X. lúka zapísanej v pozemnoknižnej zápisnici č. 707 k.ú. N.

Rozhodnutím č. 2010/00846-2-Kr zo dňa 23.8.2010 odporca vyslovil, že navrhovateľka ako oprávnená osoba podľa § 4 ods. 2 zákona o pôde spĺňa podmienky reštitučného nároku uvedené v § 6 ods. 1 písm. n/ zákona o pôde vo vzťahu k parcele č. X. zastavaná plocha o výmere 196 m² predstavujúcej časť parcely X. lúka bez výmery uvedenej v pozemnoknižnej zápisnici č. 707 k.ú. N. Vlastnícke právo k predmetnému pozemku navrhovateľke nepriznal z dôvodu zákonnej prekážky vydania pozemku uvedenej v § 11 ods. 1 písm. d/ zákona o pôde. Dôvodom nevydania predmetného pozemku bola skutočnosť zhodne ako s prechádzajúcimi rozhodnutiami, že na parc. C KN č. X. zastavaná plocha o výmere 196 m² bola v LV č. X. zapísaná stavba so súpisným číslom 1405 ubytovňa, položka výkazu zmien 44/93.

V odôvodnení rozhodnutia krajský súd uviedol, že v preskúmvacom súdnom konaní medzi účastníkmi konania nebola sporná otázka včasnosti uplatnenia reštitučného nároku oprávnenou osobou, ani existencia reštitučného titulu v zmysle § 6 ods. 1 písm. n/ zákona o pôde, ani skutočnosť, že predmetné pozemky boli po prechode do vlastníctva právnickej osoby – V. T., n. p. zastavané stavbami slúžiacimi na rekreáciu detí.

Odporca pri rozhodovaní o uplatnenom reštitučnom nároku prihliadol aj na ustanovenie § 5 ods. 3 zákona o pôde, ktoré zakazuje povinnej osobe po uplatnení reštitučného nároku oprávnenou osobou odo dňa účinnosti zákona o pôde prevádzať nehnuteľnosti do vlastníctva iného a v prípade takého prevodu vlastníctva vyhlasuje tento úkon za neplatný. Krajský súd sa stotožnil s názorom odporcu, že vydaniu predmetných pozemkov, u ktorých bolo konštatované splnenie zákonných podmienok pre ich vydanie, však bráni ustanovenie § 11 ods. 1 písm. d/ zákona o pôde, t.j. existencia stavieb na týchto pozemkoch, ktoré bránia ich poľnohospodárskemu alebo lesnému využitiu.

Krajský súd poukázal na stavebné povolenie zo dňa 27.4.1965, keď na vyššie označených pozemkoch boli realizované stavby chatiek a na pozemku č. X. bola realizovaná stavba ubytovne. Tieto stavby ako aj ďalšie stavby boli realizované na základe stavebného povolenia zo dňa 27.4.1965 a boli súčasťou pionierskeho tábora prevádzkovaného investorom V. T., n. p. Súd prihliadol aj na námietku navrhovateľky, že povolením o odstránení stavby zo dňa 29.10.1998 bola stavba ubytovne na vyššie označenom pozemku odstránená a na jej základoch bola vybudovaná stavba vedená na LV č. X. k.ú. M. ako chata. Skutočnosť, že pôvodná stavba ubytovne na pozemku parc. č. X. bola po účinnosti zákona o pôde odstránená a na jej mieste bola realizovaná v rovnakom rozsahu nová stavba, nebráni aplikácii ustanovenia § 11 ods. 1 písm. d/ zákona o pôde. Rozhodujúce je, že pozemok č. X. bol ku dňu účinnosti zákona o pôde zastavaný, čo predstavuje zákonnú prekážku vydania tohto pozemku. Navrhovateľke by nebolo možné vydať predmetné pozemky ani za situácie, ak by boli vo vlastníctve právnickej osoby. Preto ani prevod predmetných pozemkov V. T. š.p. na súkromné osoby, ktorý bol v rozpore s ustanovením § 5 ods. 3 zákona o pôde, nič nemení na tom, že vydaniu pozemkov bráni zákonná prekážka v zmysle § 11 ods. 1 písm. d/ zákona o pôde.

Z uvedených dôvodov preto prvostupňový súd podľa § 250q ods. 2 OSP napadnuté rozhodnutie odporcu potvrdil.

O trovách konania rozhodol podľa § 250k ods. 1 za použitia § 250l ods. 2 OSP tak, že navrhovateľke, ktorá nebola v konaní úspešná, ich náhradu nepriznal.

Proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach podala navrhovateľka v zákonnej lehote odvolanie s odôvodnením, že súd na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam. Namietala, že objekt ubytovne na parc. č. X. o výmere 196 m² bol drevený objekt, ktorý nie je možné považovať za stavbu a prekážku na vydanie nehnuteľnosti. Fakt, že objekt bol drevený, je uvedený aj v povolení o odstránení stavby. Chata postavená na parcele v rokoch 1999 – 2002 bola povolená iba o zastavanej ploche 53,11 m² a nie na ploche 196 m², ktorá sa rieši v rozhodnutí.

V znaleckom posudku podľa navrhovateľky je uvedené, že ubytovňa je dreveným montovaným objektom, ktorý je osadený na podmurovke. Ubytovňa nebola teda stavbou postavenou na zemskom povrchu a pevne spojená so zemou. Rovnaká situácia nastala aj u objektov na parc. č. X. a X., ktoré podľa stavebného zákona boli určené na zriadenie pionierskeho tábora. Tieto objekty takisto nie sú spojené s pevnými základmi so zemou a neexistuje žiadny dôkaz, ktorý by potvrdil, že objekty na týchto parcelách sú stavbami. Tieto objekty nemožno považovať za rekreačné chaty, lebo nimi nie sú. Sú to drevené objekty osadené v teréne slúžiace deťom. Objekty, ktoré sú osadené v teréne bez pevného spojenia so zemou, nie je možné považovať za rekreačné chaty. Na to, aby sa stali rekreačnými chatami, museli by mať stavebné povolenia a zmenu povoľujúce užívanie stavby na iný účel.

Ďalej navrhovateľka namietala, že žiadala vrátiť pozemok už v roku 1992, pričom pozemok bol vyvlastnený pre zriadenie pionierskeho tábora, v ktorom neboli povolené žiadne stavby. Objekty boli do listu vlastníctva č. X. zapísané až dodatočne v r. 1995, boli predané v rozpore so zákonom a nepredstavujú prekážku na vydanie pozemku.

Na základe uvedeného navrhovateľka žiadala, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zmenil rozsudok krajského súdu tak, že zruší rozhodnutia Obvodného pozemkového úradu Košice okolie.

K odvolaniu navrhovateľky sa vyjadril žalovaný správny orgán podaním zo dňa 26.4.2011. Navrhol rozsudok Krajského súdu v Košiciach potvrdiť v plnom rozsahu. Podľa jeho názoru, podľa platnej legislatívy sa za stavby považujú všetky stavebné diela bez ohľadu

na ich stavebno technické vyhotovenie či účel. Stavba na parc. č. X. bola postavená po prechode do vlastníctva štátu. Vyhotovený geometrický plán vyhotovený pred odstránením stavby v roku 1998 preukázal, že zastavaná plocha priliehajúca k stavbe predstavuje výmeru 196 m², preto sa v rozhodnutí konštatuje, že pozemok o tejto výmere nie je možné vydať pre prekážku uvedenú v § 11 ods. 1 písm. d/ zákona. Na pozemkoch označených ako parc. č. X. a X. boli tiež postavené stavby za účelom prevádzkovania pionierskeho tábora pred účinnosťou reštitučného zákona. Napadnutými rozhodnutiami sú riešené pozemky, na ktorých boli postavené stavby slúžiace na rekreáciu detí, preto tieto stavby sú v katastri nehnuteľností evidované ako rekreačné chaty. Údaje vedené v katastri nehnuteľností sú pre správne konanie záväzné.

Ďalej sa k odvolaniu žalobkyne vyjadrili účastníci konania JUDr. O. S. a K. S., ktorí vo svojom vyjadrení zo dňa 26.4.2011 uviedli, že tvrdenia navrhovateľky sa nezakladajú na pravde, nie sú podložené žiadnymi hodnovernými dôkazmi a sú v rozpore so skutočnosťou. Krajský súd podľa ich názoru v odôvodnení predmetného rozsudku uviedol v dostatočnej miere všetky právne a relevantné dôvody, ktorými potvrdil rozhodnutie Obvodného pozemkového úradu Košice – okolie. Na základe vyššie uvedených skutočností navrhli, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky potvrdil rozsudok krajského súdu v celom rozsahu.

Vyjadrením zo dňa 4.5.2011 účastník konania JUDr. J. V. žiadal, aby odvolací súd potvrdil rozsudok Krajského súdu v Košiciach, nakoľko má za to, že konajúci súd náležite zistil skutkový stav a rozhodol v súlade s platnými predpismi, keď navrhovateľke nepriznal vlastnícke právo k reštituovaným pozemkom, nakoľko sú tu, aj podľa jeho názoru, prekážky podľa § 11 ods. 1 písm. d/ zákona o pôde.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP), preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel jednomyseľne k záveru, že odvolaniu navrhovateľky nemožno priznať úspech. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 OSP s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 25. apríla 2012.

Navrhovateľka po podaní odvolania vzala dňa 1.2.2012 svoje odvolanie proti rozsudku krajského súdu v časti výroku, ktorým súd potvrdil rozhodnutie pozemkového úradu č. 2010/00846-2-kr zo dňa 23.8.2010 v celom rozsahu späť. Vzhľadom na uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky odvolacie konanie v časti týkajúcej sa označeného rozhodnutia odporcu podľa § 207 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 OSP zastavil.

Vzhľadom na vyššie uvedené predmetom odvolacieho konania v danej veci zostal rozsudok Krajského súdu v Košiciach v časti, ktorou potvrdil rozhodnutia odporcu č. 2010/00846-6-kr zo dňa 2.9.2010 a č. 2010/00846-4-kr zo dňa 27.8.2010. Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporcu a konanie mu predchádzajúce najmä z toho pohľadu, či sa súd prvého stupňa vysporiadal so všetkými námietkami uvedenými v opravnom prostriedku a z takto vymedzeného rozsahu či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia správneho orgánu.

Zákon č. 229/1991 Zb. v platnom znení je tým zo zákonov reštitučného charakteru, ktorého cieľom je spolu s ostatnými reštitučnými zákonmi zabezpečiť tzv. reštitučné procesy zmiernenia niektorých majetkových krívd, ku ktorým došlo v zákone presne stanovenom období vo vzťahu k presne vymedzenému okruhu osôb a na základe v zákone taxatívne vymenovaných prípadov straty majetku.

Najvyšší súd Slovenskej republiky pri interpretácii zákona č. 229/1991 Zb. uvádza, že aj v tomto prípade ide o reštitučný zákon, ktorým sa demokratická spoločnosť snaží aspoň čiastočne zmierniť následky minulých majetkových krívd a iných krívd spočívajúcich v porušovaní všeobecne uznávaných ľudských práv a slobôd zo strany štátu. Štát a jeho orgány sú teda povinné postupovať v konaní podľa tohto zákona v súlade so záujmami osôb, ktorých ujma má byť aspoň čiastočne kompenzovaná. Tento výklad vychádza zo skutočnosti, že zmyslom všetkých reštitučných zákonov bolo zmiernenie následkov všetkých majetkových krívd, ku ktorým došlo v rozhodnom období, pričom zákonodarca si bol vedomý, že odstránenie všetkých krívd nie je reálne a že sa musí uspokojiť len s nápravou niektorých. Avšak treba konštatovať, že aj reštitučný zákon stanovil niekoľko nevyhnutných podmienok na nápravu spôsobených krívd.

Podľa § 11 ods. 1 písm. a/ zákona č. 229/1991 Zb. pozemky alebo ich časti nemožno vydať v prípade, že pozemok je vo vlastníctve fyzickej osoby, alebo k pozemku bolo zriadené právo osobného užívania s výnimkou prípadov uvedených v § 8.

Podľa ods. 1 písm. d/ citovaného zákonného ustanovenia, pozemky alebo ich časti nemožno vydať v prípade, že pozemok bol po prechode alebo prevode do vlastníctva štátu alebo inej právnickej osoby zastavaný; pozemok možno vydať, ak stavba nebráni poľnohospodárskemu alebo lesnému využitiu pozemku.

Z obsahu administratívneho spisu súd zistil, že ONV – Odbor výstavby v Košiciach rozhodnutím číslo výst. 3484/1965 zo dňa 22.4.1965 vyvlastnil právnenému predchodcovi navrhovateľky G. G. nehnuteľnosť parc. č. X. vedenú na pozemnoknižnej vložke č. 707 k. ú. N. v rozsahu 16707 m², pričom za vyvlastnenú parcelu mala byť poskytnutá náhrada v inom pozemku. Pozemok bol vyvlastnený v prospech V. T.

Rozhodnutím ONV – Odbor výstavby v Košiciach č. výst. 3078/65 Ba zo dňa 10.4.1965 bolo vydané územné rozhodnutie pre výstavbu pionierskeho tábora pre V. T. n.p.

Účastníci v 4/ a 5/ rade nadobudli vlastníctvo k pozemku parc. č. X. zapísané na č. 1596 k.ú. M. na základe kúpnej zmluvy č. V-96/95, pričom vklad bol povolený dňa 17.3.1995 od V. T. š.p. Účastníci v 2/ a 3/ rade I. B. a D. B. nadobudli vlastnícke právo k pozemku parc. č. X. zapísané v LV č. X. k.ú. M. na základe kúpnej zmluvy od predávajúcich Ing. M. S. a Ing. H. S., ktorí ich nadobudli od pôvodného vlastníka V. T. š.p.

Účastník v 6/ rade JUDr. J. V. nadobudol vlastníctvo k pozemku parc. č. X. zastavaná plocha o výmere 196 m² na základe kúpnej zmluvy od O. dňa 19.10.1998, pričom pôvodný vlastník pozemok nadobudol od V. T. š.p.

Z geometrického plánu na zameranie budov a chát na parc. č. X. a X., ktoré boli vytvorené z pozemnoknižnej parcely č. X. vyplýva, že vlastníkom pozemkov parc. č. X. a X. a X. a stavieb na nich postavených boli v čase účinnosti zákona o pôde V. T. š.p.

Po vyhodnotení závažnosti odvolacích dôvodov vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu, najvyšší súd s prihliadnutím na ustanovenie § 219 ods. 2 v spojení s § 250l ods. 2 OSP konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Preto sa s ním stotožňuje v plnom rozsahu a aby nadbytočne neopakoval pre účastníka známe fakty prejednáwanej veci spolu s právnymi závermi krajského súdu, najvyšší súd sa v odôvodnení obmedzí iba na rekapituláciu niektorých vybraných bodov napadnutého rozsudku a doplnenia záverov zistených v odvolacom konaní.

Predovšetkým treba konštatovať, že súd prvého stupňa sa vysporiadal so všetkými námietkami navrhovateľky uvedenými v opravnom prostriedku.

Najvyšší súd Slovenskej republiky v súlade so závermi prvostupňového súdu dospel k záveru, že na základe stavebného povolenia zo dňa 27.4.1965 na terajších pozemkoch parc. č. X. a X. boli realizované stavby chatiek a na pozemkoch terajšieho parcelného čísla X. bola realizovaná stavba ubytovne. Tieto stavby ako aj ďalšie stavby realizované na základe stavebného povolenia zo dňa 27.4.1965 boli súčasťou pionierskeho tábora prevádzkovaného investorom V. T., n. p. Z odvolania navrhovateľky vyplýva námietka, že podľa jej názoru nebola pôvodná stavba na sporných pozemkoch nehnuteľnosťou, nakoľko nebola pevne spojená základom so zemou.

Podľa platnej právnej úpravy sa pozemok nevydá, pokiaľ je zastavaný, čo neplatí, ak stavba nebráni poľnohospodárskemu alebo lesnému využitiu pozemku. Pri posudzovaní týchto otázok je potrebné vychádzať z hľadiska stavebno technického, pričom z rozhodnutia ONV – Košice zo dňa 10.4.1965 č. 3078/65-BA a rozhodnutia ONV-Košice č. 3818/65/BA zo dňa 27.4.1965 jednoznačne vyplýva, že na sporných pozemkoch je umiestnená na základe projektovej dokumentácie stavba, ktorej základná časť bola charakterizovaná ako nehnuteľnosť a jej účelové určenie bolo označené ako pioniersky tábor, pričom je dôležité, že stavba do rozhodného obdobia nestratila svoj pôvodný stavebno technický účel a charakter. Z toho potom je potrebné aj vyvodiť záver, že predmetný pozemok spĺňa podmienky § 11 ods. 1 písm. d/ zákona o pôde a stavby na ňom umiestnené bránia vzhľadom na účel určený

stavebno technickými podmienkami vydaniu pozemkov oprávnenej osobe a rovnako bránia jeho prípadnému poľnohospodárskemu alebo lesnému využitiu.

Neobstoja v tejto súvislosti najmä námietky ohľadom technického stavu ostatných chatiek, lebo tieto tvoria s nehnuteľnosťou jeden účelový celok. Takisto sa nedá prihliadať na skutočnosť, že došlo kolaudačným rozhodnutím k vytvoreniu novej nehnuteľnosti až po uplatnenom reštitučnom nároku, nakoľko už pôvodná stavba, ktorá bola umiestnená na pozemku spĺňala podmienky, pre ktoré nebolo možné nehnuteľnosť v zmysle citovaného zákonného ustanovenia vydať a oprávnený nárok navrhovateľky bude riešený vo forme náhradného pozemku alebo finančnej náhrady.

Na základe zisteného skutkového stavu, uvedených právnych skutočností, po vyhodnotení odvolacích dôvodov navrhovateľky, najvyšší súd osvojením si argumentácie krajského súdu postupom podľa § 219 ods. 2 OSP rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku.

O trovách odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 OSP a § 250k ods. 1 OSP v spojení s § 250l ods. 2 OSP tak, že účastníkom nepriznal ich náhradu, nakoľko navrhovateľka nebola v odvolacom konaní úspešná a odporkyňa zo zákona nemá nárok na náhradu trov konania.

Poučenie: Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 25. apríla 2012

JUDr. Zuzana Ďurišová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia
Andrea Jánošíková